

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D,
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 16. maja 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 57

Ljublj

Zveza trgovskih gremijev in zadrug
za Slovenijo v Ljubljani.

Vabilo na

redni letni občni zbor

ki se vrši

v četrtek, dne 21. maja 1925 točno ob
10. uri dopoldne v dvorani Zdravili-
skega doma v Rogaški Slatini s sle-
dečim dnevnim redom:

1. Pozdrav in poročilo predsedstva.
2. Tajniško poročilo o delovanju Zveze v letu 1924/1925.
3. Računski zaključek za leto 1924.
4. Poročilo preglednikov računov.
5. Proračun za leto 1925 in določitev zvezne doklade.
6. Razprava o samostojnih predlogih gremijev in delegatov po čl. 14. zveznih pravil.
7. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti se vrši po čl. 13. zveznih pravil eno uro pozneje ravnotam z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki pa sklepa veljavno neglede na število navzočih članov.

Točnost in pravočasna udeležba delegatov na občnem zboru je častna dolžnost.

Načelnik:

Ivan Jelačin ml., l. r.

Ivan Jelačin ml.:

Ob petletnici Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo.

Dne 21. maja se vrši v Rogaški Slatini občni zbor Zveze trgovskih gremijev, na katerem bo naše trgovstvo premotrilo bilanco svojega petletnega organizatoričnega dela. Doba petih let ni dolga, vendar pa je bilo v njej v novih razmerah rešiti toliko perečih gospodarskih vprašanj, da se je izkazal obstoj naše stanovske organizacije kot neobhodno potreben. Nismo dosegli vselej tistih uspehov, kot smo si jih želeli, in ki bi bili za hitrejši napredek in razvoj naše trgovine potrebni, vendar pa lahko trdimo, da je bilo s sodelovanjem naše strokovne organizacije marsikatero vprašanje pokrenjeno v pravi tir in smo bili saj obvarovani škodljivih posledic v našem gospodarstvu, če že nismo izvojevali uspeha k napredku. Pa menda ga ni stanu v naši mladi državi, ki bi se mogel pohvaliti, da je dosegel vse uspehe v vseh točkah svojega dnevnega programa. Saj priznavamo radi, da v mladostni dobi naše povečane države ne more iti vse tako gladko izpod rok, ko čakajo rešitve še mnogi važni politični problemi, od katerih izida je naravno odvisen tudi potek ureditve gospodarskih vprašanj.

Kar nas je predstaviljev slovenskega trgovstva od početka naše skupne organizacije sodelovalo pri tem v mnogem oziru nehvaležnem delu, vsak čas uvidevamo nujno potrebo nadaljnega obstanka naše »Zveze«, ki mora tudi v bodoče tvoriti trdno oporišče pri izvedbi našega gospodarskega programa. Neurejenost naših splošnih razmer in vedno se ponavljajoče nenadne premembe v upravi, ekonomski politiki, davčni

praksi itd. nas poziljejo k največji budnosti, da v pravem trenutku odbijamo od naše trgovine preteče nevarnosti, opozarjamo merodajne činitelje na pogoške pri njihovih odločitvah, tihočih se naše trgovine, in jim dajemo smer za pravilno reševanje naših zahtev.

Slovenijo smatramo za gospodarsko zaokroženo celoto in interesi naše trgovine v posameznih delih Slovenije se krijejo tako, da bo naše trgovstvo, obvezno včlanjeno v gremijih, vedno moglo dati pravega izraza svojim težnjam v skupni organizaciji — Zvezi trgovskih gremijev. Dejstvo, da je v novjšem času Slovenija razdeljena v dve oblasti, na našem trgovskogospodarskem programu nič ne izpremeni. Zveza gremijev bo kot centralna organizacija zastopala interese svojega članstva z enako vnemo in doslednostjo v Ljubljani kot v Mariboru, imela pa bo pri svojih intervencijah to prednost, da bo smer njenega udejstvovanja vedno ista v obeh oblastih in bi slučajna oddvojenost naziranja posameznih gremijev mogla priti do izraza samo v notranjem poslovanju Zveze, do čim se bo na zunaj v vsakem slučaju varoval enoten nastop Zveze na podlagi predhodnega sporazuma v njenem odboru. Brez dvoma bo solidarnost naše stanovske organizacije potom enotne Zveze tudi v bodoče tembolj učinkovala, čim globokejši bo notranji sporazum pri njej včlanjenih gremijev.

Gospodarski in finančni položaj, v katerem se nahaja danes slovensko trgovstvo, je silno težaven in poglavitne težkoče, s katerimi se bori večina naših trgovcev — to so pretirane obdačbe, visoke obresti, nezdrava konkurenca vsled preobilice novoustanovljenih obratov — še dolgo ne bodo odstranjene. Množiči se polomi trgovskih tvrdk v Sloveniji nam pričajo, da nam gre za obstanek v prihodnosti in da nam bo stanovska solidarnost v bodoče morda še bolj potrebna, kot nam je bila v prvih letih narodnega osvobojenja. Tisti, ki so slovenske trgovce v svoji vojni psihozi zavidali ter jim metali pod noge polena pri izvedbi njihovega gospodarskega programa, danes lahko gledajo na žalostno sliko, kako se slovenski trgovci bori za svoj obstanek. Glasniki naših organizacij so bili v svoji praktični preizkušeni dalekovidnejši in napovedovali so vnaprej težke posledice za naše trgovstvo, če se ne bo uvaževalo na merodajnih mestih njihovih nasvetov in opozoritev. Sedaj vidimo, kako prav smo trdili pred nekaj leti, da si mora slovenska trgovina v dobi ugodne konjunktore zbrati rezerv in močne finančne podlage za čase poznejših kriz, ki bodo nastopile ob postopnem normaliziranju gospodarskega življenja. Pa davčni vijak je Slovenijo neusmiljeno davil in tiščal k tlom. Naše trgovstvo je brez rezerve, izčrpano, stopilo v dobo krize, ki jo bo s težkimi žrtvami jedva prebolelo.

Občni zbor Zveze trgovskih gremijev v Rogaški Slatini bo sklepal o predlogih in resolucijah, ki so za slovensko trgovstvo aktualne važnosti. Občni zbor pa naj tudi da glasnega povdarka pozivu, da se mora slovensko trgovstvo v bodoče še trdneje okleniti svoje stanovske organizacije, ki je poklicana ščititi ga tudi v bodoče pred vsemi težkočami. Zveza je s svojim delom pokazala slovenskemu trgovcu, da razume njega težnje, zato pa naj tudi sleherni slovenski trgovec podpira njeno delo. Od dela posameznika bodo odvisni uspehi za skupnost.

Fr. Zelenik:

Poravalno postopanje.

Sicer ga ni več, pokopale so ga dvanaestine, ali to je bil Lazar, katerega naj novi zakon zopet pokliče v življenje. Sicer se trkajo danes nasprotniki poravalnega postopanja na prsa in pravijo njegovim zagovornikom, ali vidite, kako je postalo tiho in mirno po odpravi poravalnega postopanja, število konkurzov se ni zvečalo kar je dokaz, da so brezvestni dolžniki le izkoriščali napravo. Toda ta tišina je le navidezna. Število poravnave se ni zmanjšalo, ampak se vršijo sedaj pod roko, tajno in vedo od njih le prizadeti, javnost pa ne, kar je slabše, ker sedaj je takim dolžnikom omogočeno, da iščejo novih žrtev. V konkurz pač noče noben dolžnik, ker konkurz je trgovska smrt. Smrti pa se vendar vsak boji in izogiblje. Zato pa insolventen dolžnik išče novih virov kredita, s katerimi se upa rešiti. Nekaterim se to posreči, večini pa ne. Žrtve bodo številnejše in njih izgube večje.

Kdor je zahteval odpravo poravalnega postopanja, ni bil trgovec, ali pa ni vedel, kaj je manjše zlo za trgovski stan.

Poravalno postopanje je imelo jako dobre strani in seveda tudi slabe, kakor vsaka človeška naprava. Da pa je prišel ta zakon na tako slab glas, pa je bila kriva le malomarnost in površnost upnikov, ki so sami omogočali malovestnim dolžnikom, da so zlorabljali zakon in izkoriščali upnike. V primeri s konkurznim postopanjem je bilo poravalno postopanje naravnost veliki napredek in obžalovati je, da je vlada tako napravo kratkomalo z zakonom o dvanajstih napravila iz sveta. Tako važna zadeva zasluži vendar več pozornosti in več časa in uvaževati bi se morali predlogi večine trgovskih korporacij in organizacij.

Primerjajmo, že en sam primer nam pokaže zelo značilno razliko. Masten konkurz (tako označujejo konkurz, v katerem je konkurzna masa znatna) se vleče leta in leta, noče ga biti konec, vsaj toliko časa ne, dokler ni porabljena večina mase in upnikom ne preostane naravnost smešen znesek. Navedemo samo en slučaj novejšega časa. Neka tvrdka se je nahajala v plačilnih težkočah in je ponudila upnikom 45% v poravalnem postopanju. Poravnava se ni dosegla in tvrdka je padla v konkurz. Ob otvoritvi konkurza je bilo aktiv za 560.000. Konkurz se je vlekel in ostalo je v razdelitev upnikov 14.500 (!).

Suhi konkurzi (to so taki z majhno konkurzno maso) se hitro nehajo, ker se ne izplača vleči jih.

Posledica konkurza je vedno ta, da dolžnik izgubi svoje trgovsko ime in svoj obstoj. Marsikateri po dolgoletnem trudu in boju pride brez lastne krivde do beraške palice. Upniki pa tudi pri velikih konkurznih masa ne dobijo skoraj ničesar, ker konkurzno postopanje požre skoraj vse.

Tudi poravalno postopanje ni zastoj, vendar se ni moglo vleči, ampak se je hitro nehalo, stroški so bili mnogo manjši, postopanje tedaj ni žrlo tako nenasitno aktiv, ampak so ostajale te upniku in dolžniku. Dolžnik si je rešil svoje trgovsko ime in svoj obstoj, marsikateri je postal zopet solventen in dober odjemalec in nadaljna trgovska zveza je oškodovala upnika za pretrpelo škodo.

Ko se je najbolj živahno razprav-

ljalo o tem vprašanju, sem povpraševal trgovce za njih mnenje in slišal sem pametna mnenja, pa tudi take izjave, ki resnega trgovca niso vredne. Trgovcem bahaških nazorov, da nočejo ničesar, če ne dobijo vsega, moram reči, da v plačilne težkoče lahko zaide tudi najpoštenjši in najboljši trgovec, kar nam na žalost dokazuje trgovsko življenje. Spomnimo se samo nešteti žrtev židovske špekulacije iz leta 1909/10. Veliko je neprilik in slučajev, ki ogrožajo trgovca. Ta jih pozna in vendar jih ne more in ne sme vpoštovati v svojih kalkulacijah, se jim vselej ne more izogniti. Zato pa marsikateri trgovec brez lastne krivde zaide v nesrečo. Bilo bi netrgovsko, netovariško in nečloveško, če bi tirali pošteni trgovci v trgovsko smrt. Pri takem dolžniku je na mestu prizanesljivost in človekoljubje. Tudi trgovina pozna človekoljubje!

Nepošten dolžnik bo tudi v konkurzu prikrajšal svoje upnike ravnotako, če ne še bolj, kot bi jih prikrajšal v poravalnem postopanju. Lahko rečem, da so upniki v poravalnem postopanju lahko boljše ščitili svoje interese kot pa v konkurznem postopanju, katero ne krene z birokratske poti, ki ni prikladna za trgovca.

Rekel sem že zgoraj, da po odpravi poravalnega postopanja ne bo nič manj poravnave, vršila se bodo le tiho, kar je za kreditno poslovanje gotovo nevarnejše.

Poravalno postopanje je sicer tudi zlo v trgovskem življenju, toda veliko manjše, cenejše nego konkurzno postopanje. Zaloigra se veliko hitrejšo odigra, izguba se pozabi in preboli. V konkurzu pa te čez nekaj let zopet spomnijo na izgubo, katera te tem bolj jezi, ako iz konkurza itak nič ne dobiš.

Poravalno postopanje se naj zopet uvede, ker je to v interesu trgovstva samega. Izgube se ne dajo preprečiti, ni pa potrebno, da jih konkurzno postopanje še večja.

Svetovno trgovsko brodogradništvo in gradba ladij.

Plovba preživlja slabe čase. Vidi se to že na dividendah, ki jih družbe izplačujejo. Tako je na primer 80 angleških družb izplačalo lani povprečno dividendo 3.08%; leta 1923. pa 4,81, 1922. 5.79 in 1914. 10.38%. Od 23 največjih holandskih družb jih lani 17 sploh ni plačalo nobene dividende. Glavni vzrok so visoki današnji nabavni in obratni stroški ter zelo nizka voznina; dohodki niso v nobenem razmerju s stroški. Vzemimo za primer speš Anglijo in vidimo, da je nalaganje in skladanje v večjih pristaniščih za okroglo 130 odstotkov dražje kakor pred vojsko, stroški za zgradbo ladij pa za 60 do 70. Leta 1914. si kupil 7500 tonski tovorni parnik za 42.000 do 48.000 funtov šterlingov, sedaj pa stane 60.000 do 63.000 funtov. Nekoliko na boljšem je v tem oziru Nemčija. Nizka voznina se pa da razložiti iz prevelikega števila ladij, z ozirom na premajhno tovarno trgovino. 30. junija vsakega leta, ki ga bomo tukaj zapisali, je znašalo svetovno trgovsko brodogradništvo:

1914:	49,089.553	brutoregister-ton
1922:	64,370.786	brutoregister-ton
1923:	65,166.238	brutoregister-ton
1924:	64,023.567	brutoregister-ton

po 2.83 m³.
Leta 1924. je bilo torej za okroglo 15 milijonov register-ton več na razpo-

Iago, kakor leta 1914., okoli 30 odstotkov. Nastane vprašanje, če so preveč gradili, to se pravi, če je sedanje slabše kupčije največ kriva forsirana gradba? Na to vprašanje nam odgovori najnovejša statistika Lloydovega registra. Svetovna produkcija se da najlažje ugotoviti po številu ladij, ki so bile dograjene — ne onih, ki so bile v delu. V vodo so spustili:

1913: 3,332.882 brutoregister-ton
1914: 2,852.753 brutoregister-ton
1922: 2,467.084 brutoregister-ton
1923: 1,643.181 brutoregister-ton
1924: 2,247.751 brutoregister-ton
I. četrtletje 1925: 606.221 brutoregister-ton.

V delu pa je bilo 30. junija 1913 za 3,446.558 brutoregister-ton ladij, 31. marca 1925 pa za 2,396.910 brutoregister-ton. Tako glede dograjenih ladij, kakor glede onih v delu, opazimo nazadovanje napram zadnji predvojni dobi. Leta 1924. je bila svetovna produkcija večja kakor leta 1923., nasprotno je bila pa tonaža svetovnega trgovskega brodovja manjša. Da to razumemo, je treba upoštevati tudi pomorske nesreče, starost ladij, ki jih demontirajo itd. Te tone so bile sledeče: Leta 1914. 1,055.112 brutoregister-ton, leta 1922. 887.812, leta 1923. 1,716.779. Leta 1923. je šlo torej več ladij iz službe, kakor v službo; samo demontirali, oziroma razdeljali so jih za 1,140.207 brutoregister-ton. To demontiranje je bilo v prvi polovici 1924 še večje, kakor v letu 1923. Tako razumemo, da je bilo svetovno trgovsko brodovje 30. junija 1924 manjše, kakor leto dni prej. Kakor vse kaže, bo 30. junija 1925 tudi manjše, kakor 30. junija 1924, ker morajo spet večje število ladij dejati iz službe. Posebno vlogo igra iz znanih vzrokov nemško trgovsko brodovje. Ono se je v nasprotju s svetovnim brodovjem tudi leta 1924. povečalo; ni čudno, saj morajo za nadomestilo zgubljenega brodovja zgraditi novo. Nemško trgovsko brodovje je šlo po Lloydovem registru:

1914: 5,459.296 brutoregister-ton
1922: 1,887.408 brutoregister-ton
1923: 2,590.073 brutoregister-ton
1924: 2,953.671 brutoregister-ton

Pa tudi nemška gradba je šla v zadnjih letih nazaj; statistični državni urad objavlja, da je bilo zgrajenih v nemških ladjedelnicah leta 1922. za 624.000 brutoregister-ton ladij, leta 1923. za 417.800, leta 1924. pa za 249.800. Če je brodovje kljub temu naraslo, si prirastek razlagamo iz nakupa ladij v inozemstvu.

Kovinski trg okoli 10. maja 1925.

V Ameriki ni bilo bistvene izpremembe; cena surovega železa ima tendenco za navzdol, cene jekla se pa dobro držijo. Položaj v Evropi ni enoten, politična prihodnost na kontinentu je slej ko prej negotova. Oblaki, ki so temnilo stabilizacijski proces, se še sedaj nočejo zgubiti, finančni položaj nekaterih evropskih držav je vse prej kot zadovoljiv. So celo strokovnjaki, ki trdijo, da kriza mednarodnega denarnega trga sploh še ni doseгла viška. Kupna moč na kovinskem trgu je prenehala tudi zato, ker se je stavbno gibanje v nekaterih državah skoraj popolnoma ustavilo; vzrok je denaren. Tako je pri nas, tako na Češkem, Angleškem, Nemškem itd. Saj je stavbarstvo med najboljšimi odjemalci kovinarstva. Cene na evropskem eksportnem trgu se niso posebno spremenile; na kontinentu se zelo pozna angleška konkurenca. Angleške cene so v marsičem prišle dol na kontinentalne, brez ozira na to, da imajo kupei tudi pri diferenci rajši angleško blago, če ni prevelika. Izvoz iz Anglije se v zadnjih tednih giblje nalahno navzgor, angleški producenti so prepričani, da je sedaj prišel pravi trenutek za živahnejši izvoz. Zadnje cene evropskih obratov so bile tele: železo v palicah 5 funtov, valjana žica 6 funtov 16 šilingov, surova pločevina 7/0, srednja 8/10, fina 9 do 10 funtov.

Doma pa Angleži ne prodajajo dobro. Nekateri upajo na bodoče tedne, drugi vidijo v tem upanju prevelik optimizem in pravijo, da bo preteklo še dosti časa, preden bo angleški trg lahko govoril o

Ostane še vprašanje, če tudi sedanja zmanjšana gradba ne presega mej, dovoljenih za uspešno delovanje svetovne plovbe. To vprašanje lahko zanikamo. Res so med vojsko zgradili množine novih ladij, tako angleške standard-ladje in pa neštevilne ameriške lesene ladje; a te ladje je rodila samo potreba časa, v naglici so bile zgrajene in površno in večina njih je že izginila. Dalje moramo pomisliti, da velik del današnje svetovnoladijske prostornine iz določenih razlogov za tekovanje na svetovnovoznih trgih sploh ne pride v poštev ali pa nič več. Tako najprvo čez 25 let stare ladje z vsebino ca 7,000.000 ton, ki čakajo smrti; dalje 4 do 5 milijonov začetih ladij ameriškega Ship-pingboarda, ki se prav gotovo nikdar ne bodo zibale na valovih oceana; slednjič 5,100.000 ton tank-parnikov, ki kot poseben ladijski tip na prostem trgu sploh ne morejo biti konkurenti tovornih parnikov. Vse to dá skupaj 16 do 17 milijonov ton; te moramo odšteti od svetovnega trgovskega brodovja in dobimo tako okoli 48 milijonov ton. In če računamo v zadnji predvojni dobi zastarele in tank-ladje s šestimi milijoni ton, dobimo za leto 1914. 43 milijonov ton, diferenca od 1914 na 1924 torej samo okroglo 5 milijonov ton. Torej je prirastek za desetletno dobo prav skromen in bi bil ob normalnem razvoju razmer brez dvoma izdatno večji.

Če je torej danes na svetovnovoznih trgih toliko ladijske prostornine preveč, to pač ni posledica nadprodukcije. Ravno nasprotno; lahko je ugotoviti, da se mednarodno brodarstvo pri svojih ladijskih naročilih oziroma na nepovoljni položaj svetovnovozne kupčije in se tudi zares mora ozirati; posebno še, ker kapitalisti kaj neradi vtaknejo denar v slabo se obrestujoče ladje. Glavni vzrok prevelike današnje ladijske prostornine in zelo nizke voznine tiči nekje drugje: svetovna trgovina je šla nazaj; manjka ji potrebne podjetnosti, in sicer zato, ker tako dolgo pričakovane pomirjenja političnega ozračja v Evropi še danes ni. Svetovna trgovina je znašala v začetku letošnjega leta 81 odstotkov predvojnega in znaša sedaj, v začetku maja, komaj 70 odstotkov. Brž pa ko se bo dvignila svetovna trgovina spet na svojo normalno višino, ne bo nobene odvišne ladijske prostornine več, pač pa si bo ladjedelstvo, ki se mu sedaj slabo godi, takoj spet opomoglo.

normalnem poteku. Jekleni trg na Angleškem ni enoten. — Da se francoski trg ni poživil, je spričo splošne politične negotovosti v Evropi pač umljivo. Zlasti politična situacija v Belgiji in Nemčiji je slabo vplivala. Fiskalne namere francoske vlade in težki finančni položaj Francije pa trga tudi ne morejo pomiriti in dvigniti veselje do nakupa. Mislijo, da se bodo morali kljub kartelu cene izdatno spremeniti in sicer na škodo producentov. Povpraševanje po surovem železju je zelo ponehalo, zaloge so se začele kopičiti. Po hematitu malo bolj povprašujejo, cena koleba med 420 in 440 franki za tono. Eksportne cene surovega železa iz Antverpa ven se gibljejo med 350 in 355 franki. Belgija od dne do dne bolj konkurira in sicer zato, ker je znižala cene koksu. Na belgijskem trgu so bile cene okoli 10. maja sledeče: železo v palicah 540 do 545 belgijskih frankov, tračnice 600, surova pločevina 670, srednja 720, fina 920 do 960. Produkcija surovega železa in jekla se je v maju zvišala: 282.000 in 262.000 ton; v februarju je znašala 246.000 in 234.000 ton. — Italijanska železna industrija je v preteklem letu napredovala in bo, kakor vse kaže, tudi v sedanjem. Lani so napravili 1,350.000 ton jekla, predlanskim pa 1,120.000. Uvozili so samo 150 tisoč ton. — Kartel avstrijskih trgovcev z železom bo cene železnine znižal za dva do tri šilinge, da bo izločil inozemsko konkurenco na avstrijskem trgu. — Češkoslovaški trg nekam slabi; veletrgovina in tovarne strojev zmeraj manj naročajo. Zaposlenost v obratih je pa še

zmeraj prav zadovoljiva. Kupčija v ma-lem se je začela dobro razvijati, pomladanska potreba obeta dober nakup, zlasti v poljedelstvu. — Tudi na Poljskem se kažejo sindikalistične tendence. Poljski gornješlezki obrati so se strnili in vabijo v kartel sedaj tudi gališke in prejšnje poljske obrate. — Poročila iz Nemčije se glasijo dosti bolj ugodno kakor so se pa v preteklih tednih. Zdi se, da so nizke cene zadnjih dni privabile nove kupce na trg. Ta preobrat Nemci seveda z veseljem pozdravljajo; a so previdni in ocenjajo splošni položaj tako, kakršen je: denarni trg bo za nadaljni razvoj gospodarskega položaja zmeraj merodajen; kakor pa vse kaže, se bo moralo boriti nemško denarstvo še z velikimi težkočami. Cene okoli 10. maja: železo v palicah 132 zlatih mark, valjana žica 145, surova pločevina 142, srednja 170, fina 200 do 210. — Švedski eksport I. letošnjega četrtletja je nekaj manjši kakor v isti dobi lanskega leta: 54.000 ton železa in jekla napram 62.000 tonam lani. Zelo se je pa dvignil eksport železne rude: 1,502.000 ton, lani pa v I. četrtletju 585.000 ton.

Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Da moremo računati, moramo znati šteti, a da spoznamo domača tržišča, na katera vplivajo tuja tržišča, moramo poznati tuja tržišča, a te spoznamo s čitanjem knjig in časopisov, potrebno je torej čitanje.

Da ne bi vse sami preizkušali, se moramo okoristiti s tujimi izkustvi, kar je cenejše, a za to je treba čitati. Prvi predpogoj je torej, da znam čitati, pisati in računati — da sem pismen. A da se to doseže, je treba dobrih šol, kakršne so na Nemškem, kjer se to doseže na osnovni šoli v osmih letih.

Čim bližje je kdo tržišču, tem večjo ima možnost da izkoristi zemljišče in delo. Da se to doseže, je treba da imamo čim boljše in udobnejše komunikacije, a prevoz čim cenejši.

Kolikor bližje je producent tržišču in čim bolj od njega odvisen, tem bolj vpliva na njega konkurenca drugih producentov, in tem večje je njegovu stremljenje, da se čim bolj izobrazijo in spopolni glede načina in razdelitve dela.

Čim manjše je zemljišče, tem dražje je, a čim dražje je, tembolj je potrebno, da se natančno ve, čigavo je, da ne nastanejo spori. Vsled tega se zemljišče kolikor mogoče natanko vpiše in izmeri.

Naše zadruge in njihova preteklost. Zadruga so obstojale kot potreba svojega časa, da so dajale tem večjo varnost premoženja in življenja in da so omogočale v času pomanjkanja prometnih sredstev razdelitev dela in s tem pridelovanje vseh potrebščin v okvirju domače zadruge.

Tem neizbežnim potrebam se je pokoravala vsaka individualnost in vsakdo je bil primoran, da živi v skupnosti in da eden drugega s svojim delom popolnjuje in delovno silo izenačuje.

Po enaki izobrazbi, enakih navadah in potrebah so bili vsi zadrugarji enaki, a če se je posameznik kaj razlikoval od ostalih, se je moral ukloniti enakemu življenju.

Z razvojem varnosti in možnosti nabavljati si potrebščine, je prenehala potreba zadruge, a vsled pojave različnih običajev, izobrazbe in individualnosti so zadruga začele propadati, posebno ko so boljši člani prišli do prepričanja, da bi mogli bolje izhajati, ako bi ne delali za manj vredne zadržnike.

Državlanski zakon, ki je omogočaval propad zadrug, je vstrel je inostranskim potrebam. (Dalje sledi.)

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
invarno
Kolinsko cikorijsko
domači izdelek.

Trgovina.

Pokroviteljstvo letošnjega Ljubljanskega vzorčnega velesejma je z zadovoljstvom in največjo dobrohotnostjo blagovolil sprejeti Nj. Vel. kralj Aleksander I. Kar ustvarjamo v Sloveniji, je ustvarjeno za celo državo, da jo izklesemo v granitno stavbo trde gospodarske sile na bregovih Jadranskega morja in ob cestah, ki peljejo v Orient. Zato ima Ljubljanski velesejem vsedrjavni gospodarski pomen in visoka čast, da je pokrovitelj tega velesejma Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I., ne velja samo Sloveniji, ampak vsem silam širom naše lepe države, ki so na delu, da iz povojnih razvalin dvigajo gospodarsko življenje v srečo lastnega naroda in države, katero naj priznava in spoštuje širni zunanji svet.

Posle šefa kabineta ministra trgovine in industrije je prevzel inspektor ministristva trgovine in industrije g. dr. Milan Lazačević. Dosedanji šef kabineta g. Pera Milošević ostane ministrom osebnim tajnik.

Novi honorarni konzuli. Za honorarnega generalnega konzula naše kraljevine v Bremeu je imenovan industrijalec Ernest Barkhausen in za honorarnega konzula v Lipskem bančni ravnatelj Viljem Mayer.

Zvišane poštnine. Ministrstvo za pošto in brzojav je izdelalo novo poštno tarifo, ki stopi v veljavo dne 1. junija t. l. S to tarifo se zvišajo v tuzemskem prometu poštnine za razne tiskovine in vzorce od 20 na 25 par za 50 gramov, poštnine za priporočena pisma, taksa za povratnico in poštnina za ekspresna pisma od 2 na 3 Din, za ekspresne pakete od 5 na 6 Din. V mednarodnem prometu se zviša poštnina za tiskovine in vzorce od 40 na 50 par, za priporočena pisma od 2 na 3 Din in za ekspresna pisma od 4 na 6 Din.

Nabava tuje valute za potovanje v Nemčijo, Avstrijo in Poljsko. Generalni inspektorat ministristva financ je z razpisom z dnem 23. aprila 1921 I. broj 10.301 dovolil, da smejo za devizne in valutne kupčije pooblaščenec banke na podlagi pravih potnih listov v Nemčijo, Avstrijo in Poljsko prodati našim državljanom vstrezno vrednost do 6000 francoskih frankov v valuti države, v katero potujejo, ali tudi druge valute do zneska 6000 francoskih frankov.

Opozarjamo na današnji oglas »Vzajemne posojilnice« posebno glede trgovskih kreditov.

Trgovska pogodba med Grčijo in Češkoslovaško. V mescu aprilu t. l. sklenjena trgovska pogodba med Grčijo in Češkoslovaško vsebuje predvsem določila o priznanju najvišjih ugodnosti v medsebojnem trgovskem prometu. Češkoslovaška se je s to pogodbo zavezala, da kupi vsako leto 2,570.000 kg grškega tobaka in da prizna nastopnim grškim produktom carinske olajšave: preproge, vino, alkoholne pijače in sadno grozdje. Uvozna carina za suho grozdje je znašala v bivši Avstriji 50 kron na 100 kg, sedaj je pa določena na 20 zlatih kron. Grčija dobi tudi pogodbeno pravico, da sme na Češkoslovaško uvoziti določene kontingente grških izdelkov, namreč suho grozdje, vino, alkoholne pijače, olive, fige itd.

Angleška zunanja trgovina. — Anglija je uvozila v marcu t. l. za 112.86, uvozila pa za 70.30 milj. funtov blaga; uvozilo se je torej blaga za 42.56 milijonov funtov več nego izvozilo. Napram mesecu februarju t. l. se je uvoz dvignil za 2.7 milj., izvoz pa za 1 milj. funtov. Pri uvozu se je posebno dvignil bombaž in volna, pri izvozu pa bombaževi izdelki in razna vozila (lokomotive, ladje, zrakoplovi). Izvoz premoga je padel.

Kava. — Cene za kavo se pretečeni teden niso izpremenile, gibale so se od Din 45.— naprej. Kupčije v splošnem niso bile izdatne. Pričakovanja, da se bo izigravala uporaba maksimalne tarife za brazilsko kavo, so se uresničila, ker se je mnogim uvoznikom v Solunu posrečilo z napačnimi uvoznimi izpričevali navedeno kavo uvoziti z ugodnostno carino. Carinska uprava izda carinaricam v kratkem strogo ponovno naročilo, da carinijo brazilsko kavo po maksimalni tarifi, ker sama uvideva, da nikakor ne gre, da bi se z neenakomerno carinsko prakso oteževalo konkurenčno zmožnost trgovcev, ki se ravna strogo po carinskih predpisih.

Angleški trgovski stiki z Rusijo. — Anglija je v l. 1924. uvozila iz Rusije za 3.500.000 funtov sterlingov, v Rusijo pa je uvozila samo za 500.000 funtov sterlingov. blaga.

Draginjski indeks na Ogrskem se je od dne 31. marca do 20. aprila t. l. znižal od 19.281,57 na 18.805,85, torej za 475,72 točk.

Terminske kupčije na borzi v Budimpešti. Na borzi za efekte v Budimpešti so se ta teden po enajstih letih zopet pripustile terminske kupčije. Razvila se je takoj močna konkurenca, ki se je polastila predvsem papirjev, ki so pripušeni za terminske kupčije.

Poljska trgovina 1924. — Za leti 1923 in 1924 so številke poljske zunanje trgovine te-le, v milijonih zlotijev:

	1923	1924	v %
Uvoz	1116,5	1480,2	32,6
Izvoz	1195,6	1263,4	5,8
Skupni promet	2312,1	2743,6	18,7
Prebitok uvoza	—	216,8	—
Prebitok izvoza	79,1	—	—

Torej se je lanska aktivnost izpremenila v občutno pasivnost, narobe kot pri nas. Zelo se je pomnožil uvoz fabrikatov, zelo je pa šel nazaj izvoz sirovin. Poglejmo nekatere vrste izvoza 1923 in 1924, spet v milijonih zlotijev:

	1923	1924
Lesovina	19,9	5,9
Bombaževina	108,5	60,1
Volneni izdelki	49,2	18,6
Premog	313,6	257,3
Briketi	3,4	2,2
Koks	10,1	5,3
Zezezo vseh vrst	33,1	21,7
Svinec	10,0	7,5
Cink	45,6	38,5

To nazadovanje važnih poljskih eksportnih vrst nam pravi, da je konkurenčna zmožnost poljskega blaga na inozemskih trgih nazadovala; to pa vsled visokih nabavnih stroškov. Poglejmo samo največjo aktivno postojanko poljske trgovske bilance, premog z briketi in koksom, za 62,3 milijonov zlotijev manj kakor leta 1923. Posebno se pa čudimo velikanskemu nazadovanju v eksportu poljskih tekstilij, druge aktivne postojanke poljske trgovske bilance: bombaževine tkanine so šle nazaj za skoro 45%, volneni izdelki pa celo za 62%. Na drugi strani se je pa zelo dvignil izvoz žita in sladkorja. Za eksport lesa je bila konjunktura skoz vse leto zelo neugodna; šele v zadnjih mesecih so odpravili večje zaloge, zlasti tramov in desk. Nazadovanje v izvozu lesovine za okroglo 70 odstotkov je posledica visoke izvozne carine na to blago. Zezeza so prodali leta 1924 za 34% manj kakor leta 1923, svinca za 25, cinka pa za 16%.

Denarstvo.

Sezonski krediti. Po poročilu beograjskih časopisov je generalni direktor Narodne banke dr. Novakovič izjavil o stalnih in sezonskih kreditih sledeče: Seja upravnega sveta Narodne banke se vrši dne 12. t. m. Na dnevnem redu so važni referati o sezonskih kreditih. Razpravljalo se bo tudi o dovoljevanju novih kreditov. Že pričeta revizija dosedanjih kreditov se izvrši še tekom tega meseca. Vprašanje zvišanja obrestne mere, ki se je v zadnjem času razmotrivalo, je postalo vnovič aktualno. O tem vprašanju se je že pogosto razpravljalo, ni se pa dosedaj ničesar sklenilo. Na današnji seji se to vprašanje za enkrat ne bo načelo, ker se mora preje rešiti vprašanje maksimiranja obrestne mere. To vprašanje pride na vrsto, čim se izvrši revizija kreditov.

Državna hipotekarna banka opozarja, da je državni urad in da morajo na njo naslovljene prošnje, predstavitve itd. biti pravilno kolkovane, sicer se ne obravnavajo.

Cenovnik za zavarovanje valute ob izvozu ali uvozu blaga. Za čas od 15. do 31. maja t. l. določeni cenovnik za zavarovanje valute se razlikuje od cenovnika, ki je veljal za prvo polovico meseca maja t. l., v sledečih postavkah: 1. pšenica natovorjena na postajah v Srbiji in Bosni 420 Din (dosedaj 390) in na ostalih postajah 480 Din (460 Din); 2. rž 350 Din (330 Din); oves 330 Din (310 Din); koroza 200 Din (190 Din); beledifektna koroza 150 Din (140 Din); bela moka-zdrob 670 Din (660 Din); bela

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

moka štev. 0: 650 Din (640 Din); bela moka štev. 2: 600 Din (590 Din); krušna moka štev. 4 in 5: 530 Din (510 Din); črna moka štev. 6: 460 Din (470 Din); črna moka štev. 7: 370 Din (360 Din); obloda 230 Din (210 Din); otrobi-190 Din (175 Din); koruzna moka 270 Din (260 Din).

Carina.

Potrdilo davčnih uradov o plačilu davkov, izdana za carinske svrhe. Nekatere carinarnice smatrajo omenjena potrdila za nepopolna in jih odklanjajo, ako ni na njih izrecno označen obrt ali opravilo, ki zadeva uvoženo ali izvoženo blago in od katerega se je davek plačal. Da ne bodo imeli uvozniki in izvozniki v tem oziru pri carinarnicah neprilik, je finančna delegacija v Ljubljani na inicijativo Trgovske in obrtniške zbornice naročila davčnim uradom, da mora vsako potrdilo vsebovati sledeči stavek: »Med plačanimi davki je tudi pridobnina za prijavljeni obrt (ali opravilo) . . . . . ki zadeva uvoženo (izvoženo) blago.«

Tihotapstvo med Reko in Sušakom. V letu 1924. je bilo na Sušaku zasačenih 212, letos do sedaj pa 150 tihotapcev. Tihotapijo večinoma ženske in sicer največje manufakturno blago, posebno svilu.

Carine prost izvoz lesa. Poljska vlada je dovolila carine prost izvoz na pol obdelanega lesa, na primer brzojavnih drogov, mecesnovih in smrekovih krljev itd.

Ukinitev uvozne carine na cement v Rusiji. Car-tarifni odbor je dovolil, da se sme v Rusijo cement carine prosto uvažati iz onih držav, ki recipročno postopajo, to je, da tudi one ne pobirajo uvozne carine na cement iz Rusije.

Naš izvoz vina v marecu 1925. V mesecu marecu 1925 se je iz naše države izvozilo 118 ton vina v vrednosti Din 742.000.

Davki in takse.

Davčno okrajno oblastvo v Krškem razglašča, da je odmera kontingentirane in nekontingentirane pridobnine ter pavšaliranega davka na poslovni promet za leto 1925. za vse davčne zavezance izvršena. Davčni zavezanci se opozore, da se jim posebni plačilni nalogi ne bodo dostavili, pač pa lahko v odmerne izkaze vpogledajo pri pristojnem davčnem uradu, odnosno v občinih izven sedeža davčnega urada, pri pristojnem občinskem uradu v času od 18. maja 1925 do 1. junija 1925. Davčni zavezanci imajo pravico vpogleda v celotne predpisne izkaze. Stranke, ki teh davkov ne plačujejo, pa le, ako se izkažejo s koleka prostim pooblastilom v davčnih zadevah, kakega pridobnini, oziroma davku na poslovni promet zavezanega davkoplačevalca. Morebitne prizive proti predpisu pridobnine, kolekovane s kolekom po 20 Din, je vložiti pri davčnem okrajnem oblastvu v Krškem. Prizivi proti izmeri pridobninskih davčnih postavk niso dopustni. Proti predpisu davka na poslovni promet imajo pravico pritožbe le oni davčni zavezanci, katerih promet v letu 1924 ni presegel 15.000 Din in oni davkoplačevalci, kateri so za leto 1925 vložili predpisano prijavo v smislu pravilnika k čl. 10. zakona o davku na poslovni promet (Uradni list št. 47 iz leta 1922.). Kdor prijave ni vložil, nima pravice do pritožbe. Rok za vložitev prizivov proti pridobnini in davku na poslovni promet poteče 15 dni po preteku roka za vpogled, tedaj dne 16. junija 1925.

iz naših organizacij.

Udeležnikom občnega zbora Zveze gremijev. — Zaradi neugodnih železniških zvez na progi Grobelno—Rogaška Slatina se vrši širša odborova seja pred občnim zborom v sredo 20. t. m. šele ob 5. uri popoldne in sicer v prostorih Zdraviliškega doma v Rogaški Slatini. Zveza je naprosila gremije in zadruge, da obvestijo o tem vse gg. odbornike in pravomočne delegate. Oni pa, ki se udeležijo samo občnega zbora Zveze, naj uredijo svoj odhod tako, da pridejo v Rogaško Slatino s prvim vlakom, ki dospe tja ob 9. uri 8 min. dopoldne, ker druge ugodne zveze ni. Glede odhodnega vlaka je Zveza intervenirala pri direkciji državnih železnic ter dosegla, da bode na dan občnega zbora, t. j. 21. t. m. vozil poseben vlak, obstoječ iz štirih vagonov, okoli 6. ure zvečer iz Rogaške Slatine, tako proti Zidanemu mostu, kakor proti Mariboru. Delegati naj zahtevajo od gremijev, katere zastopajo, poverilnice, opremljene z gremijalnim žigom, da se po potrebi morejo z njimi izkazati.

Ogled steklarne v Zagorju priredi Trgovsko društvo Merkur v Ljubljani na praznik dne 21. t. m. ob vsakem vremenju. Obveze prijave do najkasneje 16. t. m. Po ogledu kosilo in prosta zabava s sodelovanjem društvenega orkestra in pevcev.

Promet.

Deleži železničarjev na globah za ovdene prestopke. Ministrstvo za promet je pred kratkim odredilo, da dobijo železničarji, ki zasledijo in ugotovijo, da je teža ali vsebina prevoznega blaga v deklaraciji ali v tovornem listu netočno prijavljena, ali ako zasledijo potnika z vozno karto za nižji razred v višjem razredu, odstotno nagrado in sicer za ugotovitev netočnosti v deklaraciji ali v tovornem listu do 500 Din, za zlorabe potniških kart pa do 50 Din.

Znižanje prevoznin na ogrskih državnih železnicah. Ogrske državne železnice so z veljavnostjo od 1. maja t. l. znatno znižale prevoznine za uvoz in tranzitni uvoz. Ogrski veleindustriji se za izvoz svojih izdelkov priznava 25—30% znižanje, mlinarski industriji pa za prevoz mlinarskih izdelkov več nego 50% znižanje. Po ugodnostni tarifi se prevajajo tudi prašiči in govedo iz Rumunije, konji, bencin in petrolej.

Izvoz in uvoz.

Slovenski izvoz v Južno Ameriko. Beograjski časopisi priobčujejo sledečo notico: »Dne 6. t. m. je dospel v Buenos Aires (glavno mesto Argentinijske) gosp. Aleksander Knez, sin predsednika ljubljanske Trgovske in obrtniške zbornice in ravnatelj tvrdke »Gljiva« iz Ljubljane. Od tu namerava obiskati tudi republike Chile, Bolivijo in Peru. Po poročilih iz Slovenije je odšel g. Knez v Južno Ameriko, da vpostavi trgovske stike med Slovenijo in Južno Ameriko. V prvi vrsti naj bi se pričelo izvažati iz Slovenije gobe. Dosedaj so zalagali južnoameriški trg Italijani. Suhih gob se porabi v Južni Ameriki jako veliko, samo Argentinijska jih je izvozila l. 1924 iz Evrope približno 200.000 kg. Uvoz slovenskih gob otežuje dejstvo, da so Amerikanci navajeni na belkaste italijanske gobe, dočim slovenske gobe niso belkaste, ampak rumenkaste.«

Izvoz lesa v mesecu marecu t. l. V mesecu marecu t. l. se je izvozilo iz naše države približno 1300 vagonov (po 10.000 kg) lesa in lesnih izdelkov v vrednosti 154 milijonov Din. Napram

izvozu v istem času leta 1924. smo letos izvozili za eno četrtino manj.

Razno.

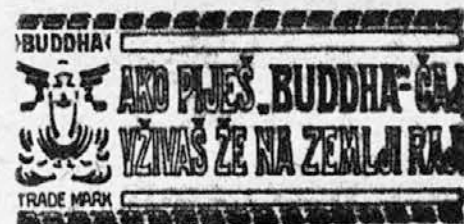
Konzularno zaščito turških podanikov v naši kraljevini je do sedaj opravljalo v naši državi švicarsko poslaništvo na Dunaju potom švicarskega konzulata v Zagrebu. Z dnem 29. aprila t. l. je Turčija ustanovila v Beogradu lastno zastopstvo, katero je takoj prevzelo tudi konzularno zaščito turških podanikov.

Železniški materijal iz Nemčije. — Na Sušak je priplula velika španska ladja, ki je pripeljala okoli 500 vagonov raznega železniškega materijala, katerega nam je dobavila Nemčija na račun reparacij. En del tega materijala dobija železniški direkciji v Beogradu in Zagrebu in en del liška železnica, ki se otvori prihodnji mesec.

Zakon o praznovanju ob praznikih in spominskih dneh na Češkoslovaškem. — Vprašanje praznikov se je na Češkoslovaškem uredilo z zakonom z dne 3. aprila 1925, ki določa, da se v bodoče smatrajo za praznike sledeči dnevi: 1. januar, 6. januar, Vnebohod, sv. Rešnje Telo, 29. junij, 15. avgust, 1. november, 8. december in 25. december. Spominski dnevi češkoslovaške republike so: 5. julij, 28. september, 6. julij, 1. maj in 28. oktober. Za dan 28. oktobra veljajo glede praznovanja predpisi za nedelje. Za ostale spominske dni in navedene praznike veljajo predpisi za nedelje samo v toliko, v kolikor gre za terminirano delo, ako termin tak dan poteče. Ob praznikih in spominskih dneh velja nedeljski počitek za javne urade, zavode, naprave in šole, vlada pa sme v interesu neoviranega obratovanja javnim podjetjem dovoliti tudi izjeme glede praznovanja.

Proti protidraginjskemu zakonu v Avstriji. — V nedeljo dne 10. t. m. se je vršilo ob udeležbi vseh avstrijskih gospodarskih krogov zborovanje proti nadaljnemu izvajanju protidraginjskega zakona. Na zborovanju se je enodušno zahtevalo, da se protidraginjski zakon ukine. Zborovalci so utemeljevali to zahtevo s tem, da se je zakon preživel in nima več eksistenčne upravičenosti, ker znači za pridobitne sloje izjemno stanje, ki ogroža njihov gospodarski položaj. Samo prosta konkurenca v najliberalnejši obliki more produkcijske in trgovske stroške primerno znižati. Kdor ni spreten in neumoren, tega tudi protidraginjski zakon ne bo rešil. Pretirane cene se morejo zahtevati kljub zakonu, kakor hitro se vsaj na videz dokaže, da zahtevana cena ni očitvidno pretirana. Nikjer na svetu sedaj ne pomanjkuje blaga, nasprotno povsod ponudba presega potrebo. Avstrijsko gospodarstvo je veliko premajhno, da bi moglo vplivati na cene svetovnih predmetov.

Državna borza dela v Sloveniji. V času od 1. januarja do 9. maja t. l. je iskalo delo 10.078 oseb, delo se je pa ponudilo 7390 osebam. Borza dela je posredovala v 2956 primerih. Od brezposelnih oseb je odpotovalo iz območja borze v Sloveniji v navedenem času 1422 oseb.

Ljubljanska borza.

Petek, dne 15. maja 1925.

Blago: Trami monte, fco meja, 4 vagonov. 375, bl. 375, zaklj. 375; hrastovi frizi, 4—9, od 25—60 cm, I. in II. vrsta, fco meja, 1 vagon. den. 1450, bl. 1450, zaklj. 1450; deske 25 mm, monte, fco meja bl. 590; bukova drva, suha, 1 m dolž., fco meja den. 25; pšenica Rosafé, rinfusa, par. Ljubljana bl. 490; pšenica avstralska, rinfusa, par. Ljubljana bl. 485; pšenica Hard Winter št. 2, rinfusa, par. Ljubljana bl. 500; otrobi pšenični drob., par. Ljubljana bl. 190; koroza promptna, par. Ljubljana, 2 vagonov. den. 232,50, bl. 232,50, zaklj. 232,50; rž, Kanada, Western 2, dob. junij, fco Ljubljana bl. 460; krompir beli, fco dolenj. postaja bl. 125; krompir rumeni, fco štaj. postaja bl. 115; krompir rdečkast, fco štaj. postaja bl. 135.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921. den. 62, bl. 63; Loterijska 2½% državna renta za vojno škodo den. 175; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 260; Merkantilna banka, Kočevje den. 110, bl. 125; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 810, bl. 820; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 190, bl. 200; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 134; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 378, bl. 385; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 110; Stavbna družba d. d., Ljubljana den. 265, bl. 280.

Tržna poročila.

Sejmsko poročilo iz Maribora. Na svinjski sejem dne 8. maja 1925 se je pripeljalo 535 svinj, 4 koze, 3 ovce in 1 jagnje. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 70—82.50 Din, 7 do 9 tednov 125—175, 3 do 4 mesece 182.50—300, 5 do 7 mesecev 300—385, 8 do 10 mesecev 450—500, 1 leto 675—725; 1 kg žive teže 13—14.50, 1 kg mrtve teže 15—16.75 Din. Koze komad 250—275, ovce 162.50, jagnje 125.— Din. Prodalo se je 293 komadov.

»Hrvatski radiša« v Zagrebu ima na razpolago več dečkov, ki bi se radi izučili ključavničarske (15), elektrotehnične (7), fotografske (1), orglarske (1), krojaške (23), mehanske (14), čevljarke (14), sedlarske in jermenarske (6), mizarke (20), tapetniške (1) in urarske (1) obrti. Vsak učni gospodar stori plemenito in dobro delo, ako sprejme vajence, katere mu priporoča »Radiša«. Dečki so zdravi, pošteni, dobri in nepokvarjeni, običajno siromašni in brez roditeljev. Ponudbe sprejema osrednji urad »Hrvatskega radiša« v Zagrebu.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi **JUGO-AVTO, d. s. o. z. v Ljubljani.**

Naročajte Razširjajte Trgovski list!

Josip Petelinc, Ljubljana
 Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) **ob vodi** - Na malo!
 Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, mesno blago, pšenične, lepne robce, ščetke, sultanice, toaletno blago.
 Telefon 915

Dobava, prodaja.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. maja t. l. ponudbe za dobavo mehkih desk (pogoji na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije). — Direkcija državnega rudnika v Ljubljani sprejema do 20. maja t. l. ponudbe glede dobave vijakov z maticami, direkcija drž. rudarskih preduzeča v Sarajevu pa do 30. maja t. l. ponudbe glede dobave jamskih tračnic. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. junija t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 55,000.000 škatlic švedskih vžgalic. — Dne 5. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave borovih desk. — Dne 6. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave firneža.

Dobave. Direkcija državnega rudnika

v Ljubljani sprejema do 22. maja t. l. ponudbe glede dobave 100 komadov grabelj (sistem »Adler«), do 25. maja t. l. pa glede dobave 300 kg vijakov za spojnice. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. maja t. l. ponudbe glede dobave 1500 komadov hrastovih pragov. — Dne 10. junija t. l. se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: pri odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave 10.000 kg mila za pranje; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave mrežic za plinsko razsvetljavo; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave papirnatih tračkov, modre galice in salmiaka.

Prodaja raznih odpadkov (od kovin, blaga, usnja itd.) se bo vršila dne 26. maja t. l. pri upravi 4. zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu.

Prodaja starega papirja se bo vršila dne 10. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici.

Prevoz železniških vagonov iz Bara v Zeleniko se bo oddal na ofertalni licitaciji 2. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Poštno ček. rač. št. 11.165. Telefon št. 412.

Vzajemna posojilnica
 v Ljubljani, na Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“, v lastni palači dovoljuje:

trgovske kredite v tekočem računu proti zelo nizkemu obrestovanju, sprejema cesije in daje posojila na varne račune, proti poroštvu, vključni na posestva i. t. d. Obresti in pogoji najugodnejši.

Vežane hranilne vloge obrestuje po dogovoru. Hranilne knjižice drugih zavodov sprejme kot gotovino. Obrestovanje se torej ne prekine. Varnost: Rezervni fond, deleži članov, ki jamčijo še z enkratno deležno vsoto, lastna palača, obširna druga posestva v tu- in inozemstvu, hotel „Union“ itd. itd.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
 Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24
 Telefon šte. 560
 se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

TVRDKA A. VOLK LJUBLJANA
 Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov priporoča iz svoje zaloge vse vrste pšenične moke najboljših banaških mlinov, otrobe, koruzne in ajdove izdelke, kašo, ječmen, nadalje pšenico, koruzo, oves, fižol in druge poljske pridelke.
 Telefon šte. 449.
 Brzjaviti: VOLK.
ZAHTEVAJTE PONUDBE

TISKARNA „MERKUR“
 Trg. ind. d. d. LJUBLJANA
 Simon Gregorčičeva ulica št. 13
 Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah
 Lasna knjigoveznica
 Telefon št. 552
 Račun pri poš. ček. zavodu št. 13.108

Najboljši šivalni stroji in kolesa so edino le
Josip Petelinc-a
 znamke **GRITZNER, PHÖNIX in ADLER**
 za rodbino, obrt in industrijo blizu Prešernovega spomenika
Ljubljana
 Pouk v vazenju brezplačen. Večletna garancija. Delavnica za popravila
 Na veliko. Telefon 918 Na malo

ESENCI
 za rum, konjak, likerje in žganje
Ekstrakti in arome za nealkoholne pijače vsch vrst
Koncentrirani sadni eteri za aromatiziranje kandičev in sladčičev
PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch)
 = Limonov sok =
 priporoča:
Srečko Potnik in drug
 Ljubljana, Metelkova ul 13
 !! Zahtevajte cenike !!

Veletrgovina kolonijalne in špeciarijske robe
Ivan Jelačin
 Ljubljana
 Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode
 Točna in solidna postrežba!
 Zahtevajte cenik!

Najboljša Puch - kolesa
 po ugodni ceni samo pri **IGN. VOK**
 Ljubljana-Novomesto

VINOCET
 lovarna
 vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi
: najfinejši in najokusnejši : namizni kis iz pristnega vina.
ZAHTEVAJTE PONUDBO!
 Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.
 Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
 Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopu)
 Brzjavke: Kredit Ljubljana
 Peterson International Banking Code
 Telefon šte. 40, 457, 548, 895, 806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.